

GEZONKEN GOLFBALLEN

Jelle Jansen

Veel lezers van *Ars Aequi* zullen bij een bezoek aan de Trevifontein met de rechterhand een muntstuk over de linkerschouder in het water hebben gegooid, om zo een volgend bezoek aan de Eeuwige Stad af te dwingen. Weinig lezers zullen zich hebben afgevraagd wat de goederenrechtelijke gevolgen van deze daad precies zijn. Wie is immers van plan om à la Anita Ekberg de fontein te doorwaden om het geworpen muntstuk terug te pakken? Roberto Cercelletta, in Italië beter bekend onder zijn artiestennaam d'Artagnan, verdiende er een goede boterham aan. Hij nam de boete van € 500 die staat op het betreden van de fontein voor lief, en leegde dikwijls de fontein. Het Italiaanse Hof van Cassatie oordeelde dat geen sprake was van diefstal omdat de muntstukken prijsgegeven waren en dus aan niemand in eigendom toebehoorden. De gemeente heeft door middel van een ad-hoc regeling bewerkstelligd dat de toeristen de eigendom van de muntstukken overdragen aan de gemeente die de opbrengsten gunt aan de religieuze instelling Caritas. De jaarlijkse opbrengst loopt op tot € 700.000.

Ik moest aan de munten in de Trevifontein denken toen ik onlangs las dat drie jongemannen uit Alphen aan den Rijn met behulp van Google Maps zochten naar golfbanen met water er omheen, om de golfballen op de bodem van dat water op te duiken. Op 14 oktober 2012 doken de drie jongens, laten we ze 'de drie musketiers' noemen, in *wetsuits* maar liefst 4.750 golfballen op uit slootjes rondom golfbaan 't Zelle in Hengelo (Gld.). Op de terugweg werden zij aangehouden. De officier van justitie vond dat sprake was van diefstal in vereniging en eiste een werkstraf van veertig uur. De politierechter te Zutphen sprak de jongens op 11 december 2012 vrij. Hij oordeelde dat de golfballen waren prijsgegeven omdat de spelers de ballen in de sloten hadden achtergelaten. Dat zou wellicht anders kunnen zijn als er een reglement was, maar dat was er niet.

Terry Rostron en John Mark Collinson hadden minder geluk. Zij werden in de vroege uren van 30 augustus 2001 gearresteerd op het terrein van de Whetstone golfclub in Leicestershire. Zij waren gekleed in kikvorspakken en hadden een 'bag of very wet golfballs' bij zich. De handel in zogenoemde 'lake-balls' leverde hun klaarblijkelijk jaarlijks tot wel £ 30.000 op. Rostron en Collinson stelden dat de spelers de golfballen hadden prijsgegeven, en dat daarom geen sprake kon zijn van diefstal. Diefstal is immers het wederrechtelijk wegnemen van 'property belonging to another' (Section 1 Theft Act 1968). Daarvan was volgens Lord Justice Mantell wel degelijk sprake omdat volgens een werknemer van de golfclub de afspraak gold dat de spelers vijf minuten mochten zoeken naar een in het meer belande bal en dat zij daarna geacht werden de bal over te dragen aan de golfclub ('deemed to have surrendered it to the club', *R v Rostron* (2003) EWCA Crim 2206).

De inventiviteit van de drie musketiers zal ongetwijfeld leiden tot soortgelijke afspraken tussen golfclubs en golfspelers in Nederland. De golfspeler die zijn bal per ongeluk het water inslaat, geeft dan de eigendom noch het bezit van de golfbal prijs. Hij kan dus niet leveren door ex art. 3:95 BW een akte op te maken. Golfspelers zullen het bezit van de golfballen moeten verschaffen aan de golfclub, door deze in staat te stellen die macht over de ballen uit te oefenen die zij zelf over de zaak konden uitoefenen (3:114 BW). Het lijkt zo bezien van belang dat de plek waar de bal belandt in eigendom toebehoort aan de golfclub. Kunnen golfspelers die de bal op het land van aardappelteler C sloegen, het bezit ervan aan de golfclub verschaffen? Zeker lijkt in ieder geval dat wanneer het water wel tot het terrein van de golfclub behoort, de golfclub eigenaar wordt van de daar gezonken golfballen. Golfbalduikers zijn dan voortaan dieven.